Capcanele comunicării digitale cu Fiscul. Ce trebuie să știm despre Spațiul Privat Virtual (SPV)

Autori:

Alex Slujitoru, Avocat, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL

Răzvan Brătilă, Avocat, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL

Începând cu data de 1 martie 2022, contribuabilii vor fi obligați să se înroleze în Spațiul Privat Virtual (SPV), acesta devenind singura cale de comunicare a oricăror documente administrative către ANAF. Textul de lege nu furnizează însă o listă a documentelor care trebuie depuse prin intermediul SPV, ci stabilește doar că vor fi comunicate prin această platformă toate *cererile, înscrisurile sau documentele.* Nerespectarea acestei prevederi vine cu o sancțiune drastică: dacă documentele relevante vor fi depuse de către contribuabili în format fizic, prin registratura organului fiscal sau prin poștă, organele fiscale nu le vor lua în considerare. Și, deși digitalizarea Fiscului este așteptată de toți contribuabilii, iată cum o intenție bună, de optimizare, poate avea consecințe negative, dacă nu va fi implementată corespunzător.

Modificările recente aduse Codului de procedură fiscală (art. 79 din Codul de procedură fiscală) introduc trei categorii de contribuabili care vor avea obligația să se înroleze în Spațiul Privat Virtual și să transmită documente prin intermediul acestei platforme. Categoriile în discuție sunt contribuabilii/ plătitorii persoane juridice, asocierile și entitățile fără personalitate juridică, dar și persoanele fizice care desfășoară o profesie liberală sau exercită o activitate economică în mod independent în una dintre formele prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, adică întreprinderile individuale sau întreprinderile familiale.

Cu alte cuvinte, legiuitorul stabilește în sarcina majorității contribuabililor care desfășoară o activitate economică obligația de a transmite documente prin intermediul SPV.

Având în vedere că textul de lege nu listează documentele obligatorii, ci doar stabilește că vor fi comunicate prin această platformă toate *cererile, înscrisurile sau documentele*, considerăm că legiuitorul se referă la declaraţii fiscale, declaraţii de înregistrare şi alte declaraţii întocmite, potrivit legii, dar și la cereri adresate de contribuabili organului fiscal pentru obţinerea unor informaţii sau documente în legătură cu situaţia fiscală personală. În această categorie ar intra cererea de informaţii despre contribuţiile de asigurări sociale declarate de angajatori, cererea de eliberare a certificatului de atestare fiscală, cererea de eliberare a cazierului fiscal, cererea de eliberare a unei adeverinţe de venit, solicitarea unei opinii privind aplicarea legislaţiei fiscale, cereri de audienţă, sesizări, petiţii, reclamaţii, solicitări privind informaţiile publice şi altele asemenea.

Nedepunerea documentelor prin intermediul Spațiului Privat Virtual este sancționată.

Art. 79 alin. (1^2) stabilește o sancțiune drastică pentru nedepunerea documentelor prin intermediul platformei ANAF: neluarea acestora în considerare. Conform noului text de lege, dacă documentele relevante vor fi depuse de către contribuabili în format fizic, prin registratura organului fiscal sau prin poștă, organele fiscale nu le vor lua în considerare.

Neluarea în considerare a acestor documente poate avea consecințe severe asupra drepturilor și obligațiilor contribuabililor, conducând fie la pierderea drepturilor, fie la aplicarea de sancțiuni pentru neîndeplinirea la timp a obligațiilor.

Acest risc este unul major, cu atât mai mult cu cât în practică se întâmplă frecvent ca un contribuabil să își exercite un drept chiar în ultima zi în care mai este posibil să o facă (de exemplu formularea contestației fiscale în a 45-

a zi de la primirea deciziei de impunere contestate).

Totodată, noul text de lege stabilește că, în măsura în care documentele au fost depuse în format fizic la registratură și nu prin intermediul Spațiului Privat Virtual, organul fiscal are obligația de a notifica *contribuabilii/plătitorii cu privire la obligativitatea comunicării documentelor prin intermediul mijloacelor electronice de transmitere la distanță*.

Cu toate acestea, este important de subliniat că această notificare nu va produce niciun alt efect în afară de a informa contribuabilul cu privire la obligativitatea depunerii documentelor prin mijloace electronice, astfel încât contribuabilul nu va fi, spre exemplu, repus în termen în situația în care depășește o dată limită pentru depunerea unui document.

Având în vedere ambițiosul text de lege adoptat de Guvern, nu putem spera decât că ANAF va adopta actele normative necesare pentru aplicarea în mod corespunzător a noii legislații și că va pune la dispoziția contribuabililor toate informațiile necesare pentru a-și putea îndeplini cu succes obligațiile. De asemenea, va fi necesar ca autoritatea să stabilească și remediile necesare pentru apărarea drepturilor contribuabililor, în situația în care platforma dezvoltată de ANAF nu se va ridica la nivelul așteptărilor Executivului.